

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ปัญหาและความเป็นมา

ปัจจุบันเกษตรกรผู้เลี้ยงโคนมในประเทศไทย ประมาณ 22,000 ครัวเรือน ปริมาณโคนมในประเทศไทย มีประมาณ 300,000 ตัว ปริมาณน้ำนมดิบที่ผลิตได้เกือบ 600,000 ตันต่อปี (เฉลี่ย 1,400 ตันต่อวัน) โดยมีอัตราการขยายตัวของการผลิตนมเฉลี่ยประมาณร้อยละ 14 ต่อปี น้ำนมดิบที่ผลิตได้ ส่วนใหญ่จะนำมาแปรรูปเป็นนมพร้อมดื่ม แต่ปริมาณน้ำนมดิบที่ผลิตได้ในประเทศไม่เพียงพอต่อความต้องการ เนื่องจากการบริโภคนมมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเฉลี่ยประมาณร้อยละ 20 ต่อปี ทำให้ต้องมีการนำเข้านมพร้อมดื่มและไขมันนมเพื่อใช้ในการผลิตนมพร้อมดื่มด้วย

ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 19 ตุลาคม 2542 บังคับให้ผู้ผลิตนมเพื่อป้อนให้กับโครงการนมโรงเรียนต้องใช้น้ำนมดิบในประเทศในการผลิต โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อแก้ปัญหา น้ำนมดิบล้นตลาด ซึ่งความต้องการน้ำนมดิบเพื่อผลิตนมพร้อมดื่มให้กับโครงการนมโรงเรียนเฉลี่ย 1,200 ตันต่อวัน เท่ากับว่ามีน้ำนมดิบเหลือสำหรับโรงงานนมพร้อมดื่มเพื่อผลิตเข้าตลาดเพียงประมาณ 200 ตันต่อวันเท่านั้น นมพร้อมดื่มที่มีอยู่ในตลาดส่วนใหญ่จึงไม่ใช่ชนิดที่ผลิตจากน้ำนมดิบ 100% นมพร้อมดื่มแยกออกได้เป็น 2 ประเภทใหญ่ๆคือนมโคแท้ 100% ซึ่งใช้วัตถุดิบเป็นน้ำนมดิบทั้งหมด และนมอื่นๆ เช่น นมคืนรูป นมดัดแปลงเป็นต้น ซึ่งจะไม่ได้ใช้วัตถุดิบเป็นน้ำนมดิบทั้งหมด หากมองในแง่ของปริมาณการผลิตน้ำนมดิบที่ยังไม่เพียงพอต่อความต้องการสำหรับอุตสาหกรรมการผลิตนมพร้อมดื่ม กล่าวคือในปัจจุบันปริมาณน้ำนมดิบที่ผลิตได้ในประเทศนั้นคิดเป็นเพียงร้อยละ 30 ของปริมาณความต้องการน้ำนมดิบของโรงงานผลิตภัณฑ์นมพร้อมดื่มเท่านั้น ฉะนั้นจึงไม่มีความเป็นไปได้ที่จะเกิดปัญหาน้ำนมดิบล้นตลาด แต่ปัญหาน้ำนมดิบล้นตลาดจะเกิดขึ้นเฉพาะในช่วงที่โรงเรียนปิดภาคเรียนเท่านั้น ซึ่งก็ได้มีการแก้ปัญหาโดยการอนุญาตให้มีการผลิตเป็นนมยูเอชที เพื่อเก็บไว้ส่งให้กับโรงเรียนต่างๆ เมื่อเปิดภาคเรียนแล้ว อย่างไรก็ตามปัญหาของธุรกิจนมพร้อมดื่มในปัจจุบันก็คือ การตรวจพบว่าการนำนมผง หรือ หางนมผง มาผสมกับน้ำผลิตเป็นนมพร้อมดื่มจำหน่ายทำให้ปริมาณการรับซื้อน้ำนมดิบจากเกษตรกรลดลงจนเกิดปัญหาน้ำนมดิบล้นตลาดในบางพื้นที่ คาดว่าแนวทางการแก้ปัญหานมล้นตลาดของรัฐบาลในปัจจุบัน น่าจะได้ผล ศูนย์วิจัยกสิกรรมไทย (2544) มีความเห็นเพิ่มเติมว่ากรมปศุสัตว์สามารถดำเนินการได้

เฉพาะกับนมพร้อมดื่มในโครงการนมโรงเรียนเท่านั้น ส่วนในแง่ของผู้บริโภคทั่วไปคงต้องมีการดำเนินการให้ชัดเจน รัฐบาลควรจําแนกมติให้มีการตั้งราคาที่แตกต่างกันระหว่างนมพร้อมดื่มที่ผลิตจากนมโคแท้ 100% และนมพร้อมดื่มประเภทอื่นๆ เนื่องจากต้นทุนในการผลิตมีความแตกต่างกัน ทั้งนี้เพื่อจูงใจให้มีการรับซื้อน้ำนมดิบในประเทศอีกทางหนึ่ง แต่ความสำเร็จของการกำหนดราคาที่แตกต่างกันนี้ต้องขึ้นอยู่กับเงื่อนไขว่าหน่วยงานที่เกี่ยวข้องของรัฐต้องมีการตรวจสอบนมพร้อมดื่มที่วางตลาดอย่างเข้มงวดกวดขันด้วย ซึ่งแนวทางนี้จะช่วยพัฒนาอาชีพการเลี้ยงโคนมของประเทศให้สามารถแข่งขันกับผลิตภัณฑ์นมที่นำเข้าจากต่างประเทศได้และยังเป็นการคุ้มครองผู้บริโภคให้ได้รับความเป็นธรรมอีกด้วย อย่างไรก็ตามกิจการโคนมของประเทศไทยคงต้องเร่งปรับตัว โดยเฉพาะต้องพยายามลดต้นทุนการผลิต เพื่อเตรียมรับการแข่งขันเมื่อมีการเปิดเสรีตลาดนมในปี 2547 ด้วย

โรงงานผลิตนมสดพาสเจอร์ไรซ์ (2547) รายงานว่านมโรงเรียนที่ผลิตในพื้นที่เฉพาะภาคใต้ มีปริมาณ 38 ล้านถุงต่อปี จากกระบวนการผลิตด้วยเครื่องจักรแบบ ขึ้นรูป-ห่อ-ปิดผนึก รุ่น RBRZ029 (RP8CI) Type Fresh Milk Soft Packing Machine พบว่ายังมีจุดบกพร่องในการบรรจุที่เกิดจากกระบวนการผลิต การปิดผนึกมีส่วนที่ทำให้เกิดของเสียเนื่องจากการบรรจุเป็นจำนวนมากดังแสดงในตารางที่ 1.1 เมื่อทำการเทียบเคียงกับเครื่องจักรรุ่นอื่นพบว่ารอยรั่วซึมจะเกิดในรุ่น RBRZ029 (RP8CI) เป็นปริมาณมากที่สุด และในสถานการณ์ปัจจุบันยังไม่มีความมาตรฐานมา กำหนดคุณภาพของการปิดผนึกถุงนม ซึ่งเครื่องจักรที่ใช้บรรจุแบบถุงนี้ยังจำเป็นต้องใช้ในอุตสาหกรรมการผลิตนมสดพาสเจอร์ไรซ์ต่อไปอีกเป็นเวลานาน ด้วยเหตุนี้จึงส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพการผลิตและคุณภาพรวมถึงสูญเสียรายได้ อีกทั้งต้องลดต้นทุนเพื่อการแข่งขันกับต่างประเทศเพื่อรองรับการเปิดเสรีทางด้านนมผงนำเข้าอันเนื่องมาจากข้อตกลงเขตการค้าเสรีระหว่างไทย-ออสเตรเลียที่บังคับให้องค์กรภายในประเทศต้องปรับตัวและปรับปรุงกระบวนการ เพื่อให้ต้นทุนต่ำพอที่จะสามารถแข่งขันกับต่างประเทศ (ออสเตรเลีย) หากขาดการแก้ไขในอนาคต อุตสาหกรรมการผลิตนมภายในประเทศ อาจจะต้องนำเข้าจากต่างประเทศเป็นส่วนใหญ่ ทำให้เกษตรกรต้องเลิกอาชีพเลี้ยงโคนมไป เนื่องจากไม่มีโรงงานอุตสาหกรรมที่มารองรับ เป็นผลให้ประเทศไทยจะต้องเสียดุลทางการค้าเป็นตัวเลขที่เพิ่มขึ้น เจริญการค้าระหว่างประเทศ (2547) มีรายงานว่าผลิตภัณฑ์นมในประเทศไทยมีการนำเข้าเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.82 ซึ่งเป็นการนำเข้าจากออสเตรเลีย เพิ่มขึ้นร้อยละ 33.14 ซึ่งการนำเข้าดังกล่าวส่งผลให้ผลผลิตในไทยลดลงร้อยละ 2.69 ดุลการค้าลดลง 31.72 ล้านเหรียญสหรัฐ ดังนั้นการหาวิธีการเพื่อปรับปรุงระบบประสิทธิภาพการผลิตของอุตสาหกรรมนมพาสเจอร์ไรซ์ จึงมีความสำคัญอย่างยิ่งที่จะช่วยลดต้นทุน เพิ่มคุณภาพ เพิ่มปริมาณการผลิต และเพิ่มโอกาสที่จะแข่งขันในด้านราคากับต่างประเทศได้

ตารางที่ 1.1 การบันทึกผลการเกิดถุงนมรั่วซึมภายในระยะเวลา 1 เดือน

เดือน/ปี	เกิดรอยรั่วที่รอย ปิดผนึกแนวตั้ง (จำนวนถุง)	เกิดรอยรั่วที่รอย ปิดผนึกแนวนอน (จำนวนถุง)	รวม (จำนวนถุง)	คิดเป็นมูลค่า (บาท)
มกราคม 2548	1,117	20,480	21,597	82,048.6

ที่มา: ฝ่ายผลิตของ โรงงานที่ทำการวิจัย, 2548

ตารางที่ 1.2 สัดส่วนการผลิต

ช่วงวันเวลาการผลิต	จำนวนที่ผลิต	อัตราส่วนของเสีย	หมายเหตุ
มกราคม 2548	3,425,995	0.6%	
กรกฎาคม 2546 ถึง มิถุนายน 2547	34,398,058	0.75%	1 ปีงบประมาณ

ที่มา: ฝ่ายผลิตของ โรงงานที่ทำการวิจัย, 2548

จากภาพประกอบที่ 1.1 เป็นการแสดงกระบวนการผลิตนมสดพาสเจอร์ไรซ์ เมื่อศึกษาถึงขั้นตอนและรายละเอียดสำคัญ พบว่าปัญหาที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิภาพการปิดผนึก แบ่งปัญหาออกเป็น 3 ส่วน ได้แก่

1. ขั้นตอนก่อนการนำวัตถุดิบเข้าสู่กระบวนการแปรรูป เกิดการรอที่จะนำวัตถุดิบมาแปรรูปเนื่องจากการผลิตที่ล่าช้าและเกิดปัญหา ทำให้เกษตรกรไม่สามารถส่งนมมาขายได้เพราะไม่มีพื้นที่ในการจัดเก็บเนื่องจากการระบายวัตถุดิบไปยังการผลิตมีความติดขัด

2. ขั้นตอนการบรรจุอุณหภูมิหรือการปิดผนึกที่ก่อให้เกิดการรั่วซึมตามแนวปิดผนึก

ภาพประกอบที่ 1.2 ขั้นตอนการบรรจุอุณหภูมิ

- 2.1 บริเวณช่วงรอยต่อในการปิดผนึกจะเกิดรอยรั่วซึม
  - 2.2 วัตถุดิบพลาสติกสำหรับบรรจุยังไม่มียูนิฟอร์มของสมบัติ ที่ชัดเจน
  - 2.3 แผ่นรองความร้อนไม่มีความเหมาะสมกับขนาดชิ้นงาน
  - 2.4 ขาดเกณฑ์มาตรฐานแนวทางการนำไปปฏิบัติ
  - 2.5 สปริง ณ จุดที่ทำการปิดผนึกมีความเสื่อมสภาพ ยังไม่มีการกำหนดระยะเวลาในการเปลี่ยนหรือระบบซ่อมบำรุงที่ชัดเจน
3. ขั้นตอนการขนส่งไปยังลูกค้าเกิดการเสียหายระหว่างการขนส่ง ทำให้เกิดการร้องเรียน และทำให้องค์กรเสียชื่อเสียงรวมถึงความสูญเสียทางการเงิน

การศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้จะช่วยป้องกันและลดจำนวนของเสียที่จะเกิดขึ้นได้มี ประสิทธิภาพและสร้างแนวทางการปฏิบัติในการปิดผนึกถุงนมพาสเจอร์ไรซ์ที่เหมาะสมเมื่อเทียบ จากมาตรฐานระดับสากล เมื่อสำรวจด้านความพร้อมในการทดลอง ระบบมาตรฐาน ASTM (American Society for Testing and Materials) จึงเป็นระบบที่ได้รับเลือกใช้เป็นเกณฑ์ในการ ทดสอบหาประสิทธิภาพในการปิดผนึก และผลลัพธ์ที่ได้จากการศึกษาจะนำไปกำหนดเป็นแนว ทางการปฏิบัติงานตามความเหมาะสมต่อไป

1.2 งานวิจัยและเอกสารที่เกี่ยวข้อง

1.2.1 การฆ่าเชื้อของเครื่องบรรจุนมพาสเจอร์ไรซ์ (Presterilization of the Filling Machine)

Griffin (1980) ได้ศึกษาพบว่าพื้นที่ทุกส่วนของเครื่องบรรจุจะได้รับการฆ่าเชื้อ ก่อนการเริ่มต้นบรรจุผลิตภัณฑ์ก่อนเสมอ การฆ่าเชื้ออากาศจะทำให้อยู่ในเขตปลอดเชื้อโดยใช้ อุณหภูมิสูงตั้งแต่ระดับ 80 องศาเซลเซียสขึ้นไปเป็นระยะเวลา 16 วินาที มีการเตรียมการไหลแบบ ราบเรียบ (laminar flow) เพื่อป้องกันการกลับมาสกปรกอีกครั้ง จุดเติมผลิตภัณฑ์และพื้นที่ทั้งหมด ของเครื่องจักรกล ที่ต้องมีการสัมผัสกับตัวสินค้า จะต้องได้รับการทำความสะอาดแบบ CIP (cleaning in place) และผ่านการฆ่าเชื้อด้วยระบบไอน้ำก่อน

ผลประโยชน์ที่ได้จากรูปแบบการทำงานของเครื่องบรรจุนี้ คือ

1. ผลผลิตที่สูงกว่าที่ได้จากกระบวนการผลิตที่เพิ่มขึ้นเป็นทวีคูณ ซึ่งตรงข้ามกันระหว่าง อัตราความเร็วจริงในการทำงานของเครื่องจักรซึ่งช้า แต่เป็นเครื่องจักรที่ทนทานมีความสามารถในการบรรจุได้สูงถึง 16,000 ถุง/ชม.

2. ใช้เวลา 2 นาทีเพื่อเปลี่ยนบรรจุภัณฑ์ที่มีขนาดแตกต่างกัน ตั้งแต่ 1-3 ขนาด เพราะไม่ จำเป็นต้องเปลี่ยนรูปแบบของส่วนประกอบ นอกจากนั้นยังมีลักษณะเด่นที่ไม่ทำให้เกิดการสูญเสีย ของตัววัสดุหีบห่อ

3. ในเบื้องต้นไม่จำเป็นต้องมีการแก้ไขใดๆ ในการหยุดเครื่องจักรขณะทำงานถ้าไม่มีภาวะ เสี่ยงของการขาดการฆ่าเชื้อเกิดขึ้น

4. มีระบบการฆ่าเชื้อเฉพาะตัว ซึ่งแต่ละบรรจุภัณฑ์ จะไม่มีความเสี่ยงของการกระจายของ วัสดุที่ไม่ได้รับการฆ่าเชื้อผ่านเข้าสู่เครื่องจักร

1.2.2 หลักการทำงานของเครื่องบรรจุนมรุ่น RBRZ029 ผลิตโดย Ningbo Food Equipment General Factory ประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน

เครื่องจักรนี้จะมีขั้นตอนการทำงานดังนี้คือ

- 1) ฆ่าเชื้อเครื่องบรรจุด้วยน้ำที่อุณหภูมิ 90-100 องศาเซลเซียส
- 2) ฆ่าเชื้อบรรจุภัณฑ์ด้วยแสงอัลตราไวโอเล็ต (UV)
- 3) รักษาภาวะปลอดเชื้อเพื่อรอการบรรจุในถังสแตนเลสที่อุณหภูมิไม่เกิน

6 องศาเซลเซียส

- 4) พับฟิล์มพลาสติกให้ขึ้นรูปเป็นทรงกระบอก
- 5) ปิดผนึก (Seal) แผ่นพลาสติกให้เป็นทรงกระบอกผืนเดียวกัน
- 6) ปลอ่ยของเหลวเข้าไปในทรงกระบอก
- 7) ปิดผนึก (Seal) และตัดให้ได้ถุงที่มีความยาวตามต้องการ
- 8) ถุงที่ถูกปิดผนึก (Seal) และตัดจะขาดหล่นลงมาจากเครื่องโดยอัตโนมัติ

2 กำลังงานที่จ่ายให้เครื่องจักร

- 1) ในการทำงานของเครื่องจักรมีแหล่งจ่ายอยู่ 2 ระบบ คือ กระแสไฟฟ้าระบบ 3 เฟส 380 โวลต์ หรือ ระบบไฟฟ้า 1 เฟส 220 โวลต์
- 2) อัตรากำลังไฟฟ้าสูงสุด (Peak power rating) 4 กิโลวัตต์/ชั่วโมง
- 3) อัตราสูญเสียไฟฟ้า (Consumption rating) 1 กิโลวัตต์/ชั่วโมง
- 4) น้ำหล่อเย็น ต้องการประมาณ 100 ลิตร/ชม. ประมาณ 15°C (ไม่ควรเกิน 20°C)

1.2.3 วัสดุที่ใช้ในการบรรจุ (The Packaging Material)

Reuter (1988) ได้อธิบายว่าจากมุมมองทางด้านจุลินทรีย์ วัสดุที่ใช้ในการบรรจุ คือ สิ่งที่เราเติมเข้าไปในตัวเครื่องและจุลินทรีย์ซึ่งที่เติมในตัววัตถุดิบอยู่กับแหล่งการติดเชื้อที่ต่างกัน ประกอบด้วยขั้นตอนดังนี้

1. กระบวนการทางด้านการผลิตของวัสดุบรรจุภัณฑ์
2. การติดเชื้อของอาหารที่มีการสัมผัสผิวหนังในส่วนของการเติมสินค้าจากหลาย ๆ เหตุผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับจุลินทรีย์ในพลาสติกที่สัมผัสกับผิวหนังของอาหารเป็นการยากมาก ถ้าผลที่ได้เป็นจริงก็สามารถสังเกตได้จากผลที่ได้รับอัตราส่วนของการติดเชื้อซึ่งเป็นผลมาจากกระบวนการผลิตของการบรรจุซึ่งมีการป้องกันอย่างมากเพื่อที่จะได้หมดความอันตรายไป
3. การติดเชื้อของอาหารในการบรรจุมักเกิดในขั้นตอนของการเติมสินค้า ซึ่งเกี่ยวเนื่องโดยตรงต่อด้านคุณภาพและปริมาณ กระบวนการวัตถุดิบนั้นใช้กระบวนการอย่างง่าย ๆ จากผลการแก้ไขที่ได้ซึ่งนำไปสู่ระบบมาตรฐานทำให้ได้รับผลที่พึงพอใจจากขอบเขต ไม่เพียงแต่ให้เห็นถึงรายละเอียดของการควบคุมการวัดคุณภาพแต่ยังแสดงให้เห็น
4. มีการควบคุมสินค้าจนเสร็จสิ้นกระบวนการ ไม่เพียงแต่เป็นการควบคุมคุณภาพที่

เพียงพอในการบรรจุอาหารปราศจากเชื้อเท่านั้น

5. มีการตั้งพื้นฐานการควบคุมคุณภาพอย่างสูงไว้อย่างชัดเจน ตามระบบมาตรฐาน และมีการระบุอย่างชัดเจน

6. โปรแกรมการควบคุมคุณภาพที่รวมถึงการควบคุมกระบวนการผลิตทั้งหมด ที่ได้รับการพิจารณาด้วย คือ

- 1) วัตถุประสงค์
- 2) กระบวนการฆ่าเชื้อ
- 3) การลำเลียงที่ปลอดเชื้อเข้าสู่เครื่องเติมบรรจุภัณฑ์
- 4) การเติมที่ปลอดเชื้อ
- 5) การสุ่มตัวอย่างของการเพาะเชื้อ (Incubated random samples)
- 6) ระบบการเก็บรักษาการวิเคราะห์ห้อย่างเอาใจใส่

1.2.4 บรรจุภัณฑ์ (Packages)

Reuter (1988) ได้กล่าวว่าจากตัวเลือกของภาชนะหลายๆ รูปแบบ โลหะพลาสติก แก้ว ควรจะดำเนินการดังนี้

1. ตัวบรรจุภัณฑ์จะต้องปลอดอากาศ ไม่อับแสง และไม่มีการปนเปื้อนเพื่อเป็นการรับประกันถึงคุณภาพตามธรรมชาติ และอายุการเก็บไว้นานๆ ของสินค้า

2. จะต้องมีความน่าสนใจต่อผู้ผลิต, ผู้ค้าย่อย และผู้ใช้ในขั้นสุดท้ายในแง่ของ ความคงทน รูปร่างและรูปทรงที่น่าสนใจ เป็นที่สังเกตได้ง่าย นำใช้ เช่น สามารถที่จะเปิดและเทได้ สะดวก

3. มีผลกระทบที่ทำให้เกิดปัญหากับผลิตภัณฑ์เกิดขึ้นน้อย

1.2.5 โพลีเอทิลีน (Polyethylene, PE)

Reuter (1988) ได้กล่าวว่าจากหลักการหลายๆ อย่างของพลาสติก ซึ่งสามารถนำมาประยุกต์เป็นวัสดุในการห่อคลุม ป้องกันการเปียกน้ำ มีการรั่วซึมของอากาศได้น้อยที่สุดและมีความยืดหยุ่นที่ดี เหมาะในการทำเป็นกล่องบรรจุและการปิดผนึก เป็นการป้องกันอาหารทางกายภาพได้อย่างดีเยี่ยม อย่างไรก็ตามมีการนำ PE ในการป้องกันคุณภาพสินค้า ซึ่งมีน้ำหนักและดัชนีการละลายในระดับต่ำ

PE เป็นโพลีเอทิลีนที่ทางเคมีที่ไม่ดูดซับน้ำ แต่อาจใช้เป็นตัวละลายน้ำได้ในความร้อน เริ่มจากจุด 110°C PE จะสามารถเปลี่ยนรูปได้ง่าย การบรรจุที่ปราศจากเชื้อมีการใช้ PE ที่ได้รับการปรับปรุงแล้วในการบรรจุ ซึ่งจะมีความปลอดภัยต่อร่างกาย

1.2.6 การยอมรับในส่วนที่ไม่สมบูรณ์ (Acceptable Defective Quota)

Reuter (1988) ได้กล่าวว่าปริมาณของส่วนที่ไม่สมบูรณ์ขึ้นอยู่กับปัจจัยที่แตกต่างกัน อย่างไรก็ตามไม่สามารถที่จะอธิบายรายละเอียดที่นี้ได้ ทิศทางที่สำคัญในการจัดตั้งการควบคุมคุณภาพพื้นฐานทางจุลินทรีย์ขึ้นอยู่กับตามเป้าหมายที่สมบูรณ์ของตัวสินค้าแต่ละอย่าง

กระบวนการควบคุมการผลิตต้องมีการกำหนดความหมาย ต้องมีการทดสอบกระบวนการตามความต้องการที่ระบุ ทั้งทางด้านเคมี ด้านกายภาพ และลักษณะในทุกๆ ด้าน ดังนั้น การควบคุมคุณภาพจึงต้องพบกับปัญหาหลายประการ การควบคุมมาตรฐานของคุณภาพจะต้องเป็นการยอมรับส่วนที่ไม่สมบูรณ์จะต้องมีการละทิ้ง เพราะถ้าไม่มีการควบคุมที่เป็นมาตรฐานการทำงานก็ไม่ใช่ระบบ และยังเกี่ยวกับหลักในการทำงานการบริหารจัดการ ของการควบคุมคุณภาพของแต่ละบุคคลด้วย

เมื่อมีการตรวจสินค้าที่ปลอดภัยและความไม่สมบูรณ์แล้ว (ไม่มีการฆ่าเชื้อ) อาจมีสาเหตุจากผลดังนี้

1. โครงสร้างของอุปกรณ์ (ตัวฆ่าเชื้อ, เครื่องเติมผลิตภัณฑ์ เป็นต้น)
2. การติดตั้งเกี่ยวกับการผลิตภายใน
3. การบำรุงรักษาและการป้องกันดูแลเครื่องจักร
4. การทำงานที่เสียระบบ อาจจะมาจากผู้ควบคุม
5. คุณภาพของวัตถุดิบ
6. การดำเนินการและการติดตั้งของการผลิต (ทั้งภายในและภายนอก) กระบวนการ

บรรจุอาหารปราศจากเชื้อ จำเป็นต้องมีการวัดคุณค่าทางด้านจุลินทรีย์ เพื่อเป็นการควบคุมคุณภาพ

Fengmei และคณะ(2000) ได้รายงานว่าการประเมินวัสดุประเภทพลาสติกที่ใช้ทำบรรจุภัณฑ์สำหรับผลิตภัณฑ์ทางการแพทย์หรืออาหารที่ต้องฆ่าเชื้อ โรคด้วยวิธีการฉายรังสี รายงานฉบับนี้เป็นการศึกษาผลจากการประเมินการต้านทานรังสี การซึมผ่านของความชื้น การซึมผ่านของแบคทีเรีย ความแข็งแรงต่อการดึง ระยะยืด ณ จุดแตกหัก และความสามารถในการผนึกสำหรับแผ่นฟิล์มพลาสติกประเภทต่าง ๆ ที่มีใช้กันในห้องตลาดทั่วไป ผลการประเมินพบว่าแผ่นฟิล์มแบบโครงสร้างซับซ้อนโพลีเอทิลีนผสมไนลอนและสาริน พบว่าแผ่นฟิล์มโพลีเอทิลีนความหนาแน่นสูงและแผ่นฟิล์มโพลีเอทิลีนความหนาแน่นต่ำ เหมาะสำหรับการทำเป็นบรรจุภัณฑ์สำหรับผลิตภัณฑ์ที่ต้องฆ่าเชื้อ โรคด้วยการอบรังสี

Futase (1997) กล่าวว่าความแข็งแรงต่อการดึงบริเวณรอยผนึกด้วยความร้อนของแผ่นฟิล์มลามิเนตที่ใช้สำหรับบรรจุของเหลว มีผลกระทบจากความแตกต่างของวัสดุและความหนาของชั้นผนึกการบรรจุภัณฑ์ชนิดอ่อนที่ใช้แผ่นฟิล์มลามิเนตเป็นวิธีการที่ใช้กันอย่างกว้างขวาง

ในการบรรจุอาหาร อุปกรณ์ทางการแพทย์และสินค้าอื่น ๆ ข้อเสียอันหนึ่งของการบรรจุด้วยวิธีนี้คือ จะเสียหายได้ง่ายระหว่างการขนส่งเนื่องจากเกิดการเปลี่ยนแปลงของอุณหภูมิและแรงต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นจากปัจจัยภายนอก การศึกษานี้ได้เป็นการอธิบายความแข็งแรงต่อการดึงที่เกิดขึ้นบริเวณรอยฉีกแบบความร้อนซึ่งพบว่าเป็นจุดที่เกิดความเสียหายได้ง่ายเพื่อที่จะศึกษาผลกระทบของความหนาของชั้นฉีกและวัสดุฉีกที่มีต่อความแข็งแรงต่อการดึงของรอยฉีก ทั้งอุณหภูมิ และอัตราการให้แรงดันถูกกำหนดค่าเท่ากับ 263 เคลวินและ อัตราการให้แรงดัน = 3.33×10^{-3} , 0.77 และ 4.08 m/s ความหนาของชั้นฉีกไม่ส่งผลต่อความแข็งแรงการดึงเมื่ออัตราการให้แรงดันเพิ่มขึ้น ขณะที่เมื่อเปลี่ยนวัสดุฉีกจะทำให้ความแข็งแรงการดึงดีขึ้น นอกจากนี้การเปิดออกของรอยฉีกสามารถทดสอบได้ด้วยการใช้วัสดุข้อมลี

Run (2005) ศึกษาจลศาสตร์การตกผลึกแบบต่างอุณหภูมิของการผสมสาร 3 ชนิดคือ โพลีเอทิลีนเมทัลโลซีน (mPE) โพลีเอทิลีนความหนาแน่นต่ำ (LDPE) และโพลีเอทิลีนความหนาแน่นต่ำเชิงเส้น (LLDPE) ศึกษาด้วย DSC (Differential Scanning Calorimetry) เป็นเทคนิควิเคราะห์ทดสอบวัสดุ ด้วยการวัดค่าพลังงานความร้อน และอุณหภูมิที่วัสดุมีการเปลี่ยนแปลงทางกายภาพ หรือการเปลี่ยนแปลงทางเคมี เช่น การหลอมเหลว การเปลี่ยนเฟส การเปลี่ยนรูปผลึก การเกิดปฏิกิริยาเคมี ณ อัตราการสแกนต่าง ๆ ทฤษฎี Ozawa และวิธีการที่พัฒนาจาก MO ถูกนำมาอธิบายกระบวนการผสมตกผลึกของการผสมสาร 3 ชนิด 2 แบบ ผลการทดลองพบว่า วิธีการแบบ MO สามารถอธิบายกระบวนการตกผลึกของสารผสม mPE/LLDPE/LDPE ในขณะที่ ทฤษฎี Ozawa ไม่สามารถอธิบายกระบวนการทั้งหมดของการตกผลึกอย่างถูกต้อง แต่ละสารผสมในการทดลองนี้ แสดงความแตกต่างในการตกผลึกและการหลอมละลายเนื่องจากความแตกต่างของการผสมสาร mPE ความเป็นผลึกของสารผสมเพิ่มขึ้นเมื่อเพิ่มสาร mPE และ สาร mPE จะช่วยเพิ่มผลึกในสารผสม ณ อุณหภูมิต่ำ พลังงานในการเกิดผลึกของสารผสม 3 ชนิด 5 แบบเมื่อคำนวณด้วยวิธี Vyazovkin จะเพิ่มขึ้นหากเพิ่มสาร mPE แสดงว่ายังมีสาร mPE มากขึ้นยิ่งทำให้เกิดผลึกในขั้นตอนแรกของการตกผลึกแบบต่างอุณหภูมิมียง่ายขึ้น LLDPE และ mPE อาจจะทำให้เกิดผลึกแบบผสม เนื่องจากไม่มีความแตกต่างของการแยกตัวรอบส่วนหลอมเหลวหลักหรือการตกผลึกสูงสุดเมื่อให้ความร้อนหรือความเย็นแก่สารผสม ส่วนประกอบ LDPE เพียงเล็กน้อยไม่ส่งผลต่อการเกิดผลึกของสารผสมและการตกผลึกจะเกิดขึ้นเนื่องจากสาร mPE และ LLDPE มากกว่า

Seegar (2004) ได้ศึกษาถึงจุดหลอมเหลวของโพลีเมอร์ภายใต้แรงดันสูง ส่วนที่ 1 อธิพลจากคุณสมบัติของโพลีเมอร์ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์เพื่อศึกษาจุดหลอมเหลวที่ขึ้นอยู่กับแรงดันในโพลีเมอร์หลายชนิดทั้ง โอลีนและโคโพลีเมอร์ (HDPE, LDPE, และ EVA) ภายใต้สภาวะแรงดันบรรยากาศในโตรเจนสูงสุด 330 MPa และอุณหภูมิต่าง ๆ กัน คุณสมบัติของโพลีเมอร์

(ส่วนประกอบวินิลอะซิเตท คัดนี้ไหลของการหลอมเหลว น้ำหนักโมเลกุล คัดนี้การละลาย การตกผลึก ความหนาแน่น และความถี่ของการแตกกิ่ง) มีความสัมพันธ์กับการเปลี่ยนแปลงของจุดหลอมเหลวภายใต้แรงดัน (dT_m/dp) ทั้งนี้สามารถแสดงได้ว่าจุดหลอมเหลวจะเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ เป็นเส้นตรงกับแรงดันจนถึง 330 MPa การอาศัยแรงดันถูกพบในช่วง 11 – 17 K/(100 MPa) จากผลการทดลองนี้จึงมีความเป็นไปได้ที่จะประมาณค่า dT_m/dp โดยใช้การแยกชั้นของโพลิเมอร์ อนุกรมมิห้อย

Kacarvic (1996) รายงานว่าพฤติกรรมของการหลอมเหลว DSC (Differential Scanning Calorimetry) ของโพลิเอทิลีนความหนาแน่นต่ำต่อการดูดและแผ่รังสีแกมมา การศึกษาผลกระทบของการแผ่รังสีแกมมาต่อพฤติกรรมของการหลอมเหลวของโพลิเอทิลีนความหนาแน่นต่ำด้วยการวัดแคโรลีแบบการส่องกราดอนุพันธ์ การดูดกระทำผ่านการขยายตัวทางอิเล็กทรอนิกส์ที่อุณหภูมิ 80°C และอัตราการดูด 5, 6, 9, 10 และ 11 พบว่ายังมีค่าการแผ่รังสีต่ำ (50 kGy) จะมีการเพิ่มขึ้นของอุณหภูมิหลอมเหลวและอัตราการดูด λ ถ้าค่าการแผ่รังสียิ่งสูงอุณหภูมิการหลอมเหลวจะต่ำลงเล็กน้อย การเพิ่มขึ้นของความร้อนหลอมกับการดูดซึมนั้นอธิบายได้ด้วยกระบวนการปล่อยพลังงานความเครียดของผลึกเนื่องจากการขาดของโมเลกุลและการโตขึ้นของชั้นบาง ๆ ของโพลิเอทิลีน

Hirata and Ducruet (2006) ศึกษาผลจากอุณหภูมิต่อการถูกละลายของสารหอมในแผ่นฟิล์มโพลิเอทิลีนคุณลักษณะการดูดซับของไฮดรอกซีเอสเทอร์ เช่น เอทิลอะซิเตทและเอทิลคาพรอเอท ในแผ่นฟิล์มโพลิเอทิลีนความหนาแน่นต่ำถูกวัดค่าด้วยการวัดความถ่วงจำเพาะขนาดเล็ก ค่าไอโซเทอมการดูดซับของไฮดรอกซีเอสเทอร์ใน LDPE ที่อุณหภูมิต่าง ๆ ภายในช่วง 20 – 35°C ไม่เป็นไปตามสมการ Flory-Huggins ตลอดทั้งช่วงการกระตุ้นของไฮดรอกซีเอสเทอร์แต่สามารถอธิบายได้อย่างดีเมื่อใช้แบบจำลองแยกกลุ่ม (ENSIC) ค่าตัวแปร k_s/k_p ในแบบจำลอง ENSIC และค่า ΔH_{mix} ที่ได้จากแผนภูมิ van't Hoff ของสัมประสิทธิ์การถูกละลายมีความสัมพันธ์กับการดึงดูดเป็นพิเศษของการแทรกซึมของพอลิเมอร์และปัจจัยความยืดหยุ่นที่เป็นลักษณะการดูดซับความร้อน ตามลำดับ

Drozdoz (2005) อธิบายว่าผลของอุณหภูมิต่อการตอบสนองความยืดหยุ่นความเหนียวของการหลอมเหลวโพลิเมอร์รายงานนี้แสดงข้อสังเกตต่าง ๆ ในการทดสอบการบิดที่อุณหภูมิเดียวของการหลอมเหลวของไอโซแทกติกโพลิพรอพิลีน (iPP) และโพลิเอทิลีนความหนาแน่นต่ำ (LDPE) ในช่วงอุณหภูมิระหว่าง 190 และ 250 °C (iPP) และระหว่าง 120 และ 190 °C (LDPE) หากอ้างอิงหลักการโครงข่ายตามเวลา สมการประกอบถูกพัฒนาขึ้นเพื่อแสดงการตอบสนองความยืดหยุ่นความเหนียวของการหลอมโพลิเมอร์ที่การเสีรูปร่างมิติและความเครียด

เพียงเล็กน้อย การหลอมหนึ่งถูกสร้างขึ้นตามโครงข่ายของเกรียวที่เชื่อมด้วยตัวประสานชั่วคราว (ตัวเชื่อมประสานทางฟิสิกส์ซึ่งมีช่วงวงจรชีวิตมากกว่าเวลาในการเสียรูป) พฤติกรรมเนื่องด้วยเวลาของโครงข่ายถูกจำลองจากการแยกกันของตัวประสานที่ถูกกระตุ้นและการรวมตัวของตัวประสานอย่างหลวม ๆ ภายในโครงข่าย โครงข่ายถูกสมมติให้มีความแตกต่างกันในลักษณะซึ่งตัวเชื่อมมีพลังงานต่างกันในการแยกตัวประสาน ความสัมพันธ์ของความเค้นความเครียดจะมีความเกี่ยวข้องในตัวแปรสามตัว (ค่าโมดูลัสเพลททง พลังงานกระตุ้นเฉลี่ยของการจัดเรียงตัวใหม่ของตัวประสาน และความแปรปรวนของพลังงานกระตุ้น) ซึ่งหาค่าได้จากการจับคู่ค่าโมดูลัสการเก็บและการสูญเสียของความถี่การแกว่ง ผลกระทบที่เกิดจากความแตกต่างของอุณหภูมิในเนื้อวัสดุ iPP และ LDPE มีความเกี่ยวข้องกันกับความแตกต่างของโครงสร้างโมเลกุลของสารทั้งสอง

Quintin และคณะ (2004) ศึกษาโครงสร้างฟิล์มแบบหลายชั้นสำหรับเครื่องขึ้นรูป บรรจุและผนึกถุงความเร็วสูง โครงสร้างประกอบด้วยชั้นผนึกหนึ่งชั้นซึ่งมีเรซินผสมโลหะเป็นองค์ประกอบและชั้นหลักซึ่งมีโคโพลิเมอร์เอทีลีนและชั้นของสารอื่นอีกหนึ่งชั้นเป็นส่วนประกอบ นอกจากนี้ความหนาของโครงสร้างอยู่ระหว่าง 50 ถึง 70 ไมครอน ด้วยการใช้แผ่นฟิล์มบางที่มีคุณสมบัติเฉพาะชนิดนี้ เครื่องผนึกสามารถทำงานได้ที่อุณหภูมิต่ำกว่าปกติเป็นผลให้ประหยัดพลังงานและรอยผนึกมีค่าความแข็งแรงเพิ่มขึ้น 30 ถึง 50 % เทียบกับแผ่นฟิล์มแบบเก่า ค่าอุณหภูมิเริ่มต้นในการผนึกลดลงไป 10 ถึง 15 องศาเซลเซียส และแผ่นฟิล์มมีค่าความแข็งแรงต่อการดึงเพิ่มขึ้น 30 ถึง 50 % และความต้านทานการแตกหักเพิ่มขึ้น 30 ถึง 50 % เทียบกับแผ่นฟิล์ม โพลีเอทีลีนชั้นเดียวขนาดความหนา 76 ไมครอน สิ่งนี้ทำให้สามารถลดระยะเวลาในการผนึกและเพิ่มจำนวนการผนึกหีบห่อมากขึ้น ในกรณีของถุงใส่ผลิตภัณฑ์ชนิดเหลว สามารถเพิ่มประสิทธิภาพการป้องกันการตกกระแทก การแตกหักและความแข็งแรงของรอยผนึก เครื่องนี้ยังสามารถผนึกได้ดีขึ้นโดยใช้พลังงานน้อย ต้องการเวลาในการเปลี่ยนแท่งลำเลียงและการบำรุงรักษาที่น้อยลง และยังเพิ่มจำนวนปริมาณการผนึกอีกด้วย

1.3 วัตถุประสงค์

- 1.3.1 เพื่อศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพการปิดผนึกถุงบรรจุนม
- 1.3.2 เพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพของเครื่องบรรจุนมพาสเจอร์ไรซ์ และหาปัจจัยหลักที่ใช้ควบคุมเครื่องบรรจุถุงนม
- 1.3.3 เพื่อกำหนดแนวทางปฏิบัติการปิดผนึกถุงนมพาสเจอร์ไรซ์ที่เหมาะสม

1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

- 1.4.1 เพิ่มประสิทธิภาพในการผลิต
- 1.4.2 ลดต้นทุนในการผลิต
- 1.4.3 เพิ่มคุณภาพให้กับสินค้า
- 1.4.4 เพิ่มโอกาสในการแข่งขันให้กับองค์กร
- 1.4.5 ได้แนวทางการปฏิบัติงานที่ได้มาตรฐานให้กับองค์กร

1.5 ขอบเขตการวิจัย

ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการปิดผนึกถุงนมพาสเจอร์ไรซ์

1.5.1 วัดประสิทธิภาพโดยคำนึงถึงคุณภาพถุงนมในอัตราที่ดีกว่าเดิม เครื่องจักรที่ทำการผลิตมีอัตราการผลิตสูงกว่าเดิมและค่าไฟฟ้าต่อหน่วยไม่สูงกว่าเดิม

1.5.2 กำหนดปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพการปิดผนึกถุงบรรจุนม

1.5.3 ด้านการปฏิบัติงานที่ให้ได้ตามมาตรฐานที่กำหนดไว้ โดยใช้เครื่องจักร RBRZ029 (RP8CI) Type Fresh Milk Soft Packing Machine. ผลิตในประเทศจีนและมีกำลังการผลิตอยู่ที่ 2,100 – 2,400 ถุงต่อชั่วโมง บรรจุน้ำหนักของนมได้อยู่ระหว่าง 250 -500 กรัมต่อถุง